

Vergaderjaar 2017–2018

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 554

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 augustus 2018

Bijgaand ontvangt u het advies van het Bureau ICT-toetsing (BIT) op het project Rehosting AGS/DTV dat ik 12 juli 2018 van de Staatssecretaris van BZK heb mogen ontvangen¹.

Hierbij ontvangt u tevens de bestuurlijke reactie op dit advies.

Algemeen

Middels het project Rehosting AGS/DTV worden applicaties van Douane (AGS en DTV) verplaatst naar een platform (een constellatie van computer hardware) dat geschikt is om de toekomstige aantallen aangiftes te kunnen verwerken. AGS (Aangifte Systeem) en DTV (Douane Tarief Voorziening) zijn Douane applicaties voor de afwikkeling van import- en exportaangiftes.

Met waardering heb ik kennisgenomen van het advies. Het advies om eerst te komen tot gerichte verbetering van beschikbaarheid en schaalbaarheid en het parkeren van het vervangen van de onderliggende infrastructuur van AGS/DTV neem ik ter harte.

De conclusie dat er onvoldoende rechtvaardiging is voor de investering wordt door mij gedeeld evenals de vier vermelde bevindingen van het BIT-rapport

In een gezamenlijke startbijeenkomst op 23 januari jl. van het BIT en de Belastingdienst hebben de projectverantwoordelijken het BIT in grote lijnen meegenomen in de doelstelling van het project. In de weken die volgden zijn door de Belastingdienst vele projectdocumenten beschikbaar gesteld en heeft het BIT interviews gehouden met de betrokkenen van het project.

Mede op basis van deze toets is de Belastingdienst zich in de afgelopen periode meer en meer bewust geworden van het gegeven dat enkel-

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

voudige vervanging en/of uitbreiding van de hardware niet tot het gewenste resultaat zal leiden. Er zal breder gekeken worden dan alleen de oplossing te zoeken in de infrastructuur van de Belastingdienst. Deze dient ook vooral voort te komen uit optimalisatie van de performance in de keten en aanpassingen van de betreffende applicaties. Dit inzicht heeft binnen de Belastingdienst reeds geleid tot het opstarten van verbeteracties, die in de komende periode nader worden uitgewerkt en in dit schrijven alvast kort worden toegelicht.

Hierbij ga ik achtereenvolgens in op de vier onderdelen van het advies.

Reactie op de afzonderlijke onderdelen van het rapport

A. Rehosting biedt weinig gerichte verbetering beschikbaarheid

Het BIT geeft aan dat er onvoldoende inzicht is in de oorzaken van de beperkte beschikbaarheid en dat het huidige platform, zijnde AIX, zelden de oorzaak lijkt van de niet-geplande onbeschikbaarheid.

De Douane maakt gebruik van talloze informatiesystemen die een belangrijke spil vormen voor de uitoefening van de taak die haar is toebedeeld. Beperkte beschikbaarheid van deze systemen is onaanvaardbaar vanwege het grote maatschappelijke en financiële belang. Vanuit de (proces)keten is een analyse gemaakt van de verstoringen en de achterliggende oorzaken. Deze analyse is gebaseerd op de huidige informatiesystemen van de Douane, op een onderzoek dat Deloitte heeft uitgevoerd naar de beschikbaarheid van die informatiesystemen en op informatie uit de incidentenadministratie.

Er zijn maatregelen onderkend die gericht zijn op het wegnemen van de oorzaken, op het voorkomen van toekomstige verstoringen en op het verkleinen van de impact van verstoringen. Deze maatregelen liggen zowel op het gebied van applicaties, infrastructuur als totstandkoming. De Douane zal hieromtrent in samenhang meer regie gaan voeren. Hierbij wordt rekening gehouden met het feit dat het datacenter de eigenaar van de infrastructuur is.

In het Verbeterplan Douane zijn speerpunten benoemd (waaronder ICT) die tot een verbeterde beschikbaarheid in 2020 moeten leiden.

B. Rehosting biedt weinig gerichte verbetering schaalbaarheid

Het conceptadvies van het BIT vermeldt dat de door de Douane opgestelde schattingen van verwachte toename in het aantal te verwerken aangiftes onzeker zijn. Verbetering van de schaalbaarheid wordt nu infrastructureel aangepakt terwijl er ook problemen zijn met applicaties en koppelvlakken tussen verschillende systemen. Daarbij wordt aangegeven dat andere alternatieven die kunnen leiden tot hogere schaalbaarheid nauwelijks onderzocht zijn.

In 2020 verlopen alle aangiftestromen van de Douane via AGS en zorgt e-Commerce voor extra aangiftes die verwerkt moeten worden. Dit maakt dat er een robuust systeem moet staan. In het licht van het Verbeterplan Douane worden hiervoor speerpunten uitgewerkt die in 2020 moeten leiden tot een verbeterd systeem dat meer aangiftes verwerken kan. Het mogelijk niet kunnen verwerken van een groeiende berichtenstroom is een risico dat de Belastingdienst niet kan lopen. De Belastingdienst moet opschalen tot het maximaal noodzakelijke niveau om de groeiende berichtenstroom aan te kunnen.

C. Kosten staan niet in verhouding tot onzekere baten

In de derde bevinding van het BIT wordt aangegeven dat een investering van 48 miljoen euro voor een platformmigratie een erg grote investering is, daar waar het niet zeker is dat dit tot het gewenste resultaat zal leiden. Daarbij zijn randvoorwaardelijke aanpassingen in de keten en de applicaties nog niet meegenomen. Tevens acht het BIT de door de Belastingdienst geraamde lagere beheerskosten niet aannemelijk.

De Belastingdienst onderstreept de conclusie van het BIT. Nader onderzoek naar de randvoorwaardelijke aanpassingen in de keten en de applicaties is daarbij een vereiste. Tot die tijd worden de activiteiten van rehosting gepauzeerd en mocht naar aanleiding van de nadere onderzoeken geconcludeerd worden dat de rehosting toch doorgang moet vinden dan zal dit opnieuw aan het BIT worden voorgelegd.

D. IBM draagt weinig medeverantwoordelijkheid

De vierde en laatste bevinding die het BIT in haar conceptadvies vermeldt, betreft de medeverantwoordelijkheid van de leverancier. Aangegeven wordt dat alle IT-componenten afkomstig zijn van dezelfde leverancier, maar dat zij geen enkele verantwoordelijkheid voor het oplossen van de problemen draagt omdat de Belastingdienst alle activiteiten zelf uitvoert. Alle risico's voor de migratie lijken dan ook bij de Belastingdienst te liggen.

De feitelijke onderhandelingen met de leverancier zijn wegens onzekere factoren (beschikbaarheid geld en mankracht) nog niet opgestart. De aanbevelingen uit dit advies en de binnen overige onderdelen van de rijksoverheid opgedane en gevalideerde ervaringen zullen zeker in de onderhandelingen worden meegenomen. De adviezen van het BIT ten aanzien van de onderhandelingen met de leverancier zijn voor de Belastingdienst waardevol en worden dan ook omarmd. Bij de onderhandelingen zal de Belastingdienst alles in het werk stellen tot zo gunstig mogelijke voorwaarden te komen.

Vervolg

Samenvattend stel ik vast dat het definitief BIT-advies ten aanzien van het project Rehosting AGS/DTV herkend en onderkend wordt door de Belastingdienst. Alvorens te migreren naar een ander platform, zal eerst onderzoek worden verricht naar de mogelijkheden om de beschikbaarheid en schaalbaarheid van de applicaties en de koppelvlakken binnen de keten te verbeteren. Hierdoor worden de beelden omtrent de performance van de totale keten en eventuele investeringen in nieuwe hardware dan wel upgrade van de bestaande hardware verhelderd. Besluitvorming over investeringen zal plaatsvinden aan de hand van de vastgestelde doelarchitectuur. Reductie van de complexiteit over het totale ICT-landschap en verlaging van de Total Cost of Ownership (de totale kosten van het hebben en exploiteren van de betreffende IV-voorzieningen) zijn hierin voor de Belastingdienst belangrijke doelstellingen.

Tot slot

Graag spreek ik mijn waardering uit ten aanzien van de door het BIT-team uitgevoerde werkzaamheden en het uitgebrachte advies.

Gedurende het onderzoekstraject heeft een prettige en constructieve samenwerking plaatsgevonden met het onderzoeksteam van het BIT.

De Staatssecretaris van Financiën,
M. Snel